

SYLLABUS (II ciklus studija)

Odsjek	Odsjek za anglistiku				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Pregled književnih i kultur(al)nih teorija				
Šifra/kod	FIL ANG 450	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4 (četiri)
Ciklus studija	II. (drugi)	Semestar	1. (prvi)	<u>NPP 2025/2026.</u>	
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	Za studentice i studente sa matične studijske grupe preduvjeta nema. Za studentice i studente koji ovaj predmet biraju kao studenti drugog smjera / odsjeka preduvjet je odgovarajuća kompetencija na engleskom jeziku. (Za studente i studentice drugog smjera/odsjeka, broj i oblik sati te broj bodova usklađuju se prema temeljnom studijskom programu.)				
Jezik izvođenja nastave	Engleski				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Ksenija Kondali			
	Kontakt podaci	Kabinet: 208/IV E-mail: ksenija.kondali@ff.unsa.ba Telefon: 033/253 272	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati	Ukupan broj sati: 2. Predavanja: 1; seminar: 1.				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Kolegij razmatra ključne književne i kultur(al)ne teorije s naglaskom na njihovo opimjerenje i primjenu kroz analizu relevantnih tekstova iz različitih polja života kako bi se prepoznao značaj ovih pristupa i u svakodnevnom kritičkom promišljanju. Naglasak je, ipak, na teorijsko-kritičkom čitanju književnih djela koja su dijelom već poznata studentima, a ovim pristupima dobivaju dodatnu dimenziju izučavanja i poticaj za vlastite teme istraživanja.				
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Uvažavajući činjenicu da je književnost oduvijek bila isprepletena s pitanjima i razumijevanjem kultura, kolegij ima cilj upoznati studente s ulogama i značaju proučavanja književnih i kultur(al)nih teorija u tumačenju i analizi različitih vrsta tekstova. Nakon uvodnih napomena u kojima se obrazlaže potreba poznavanja temeljnih pristupa i koncepata teorija kulture i zbog utjecaja potrošačkog društva, novih medija te sve očiglednije globalizacije, pristupit će se upoznavanju pojma kultura u najširem smislu, uključujući i određenja elitne i popularne kulture. Ciljevi uključuju i upoznavanje studenata s nekim od najznačajnijih književno-teorijskih pravaca i teorija kulture, odnosno upućivanje studenata u razvoj i odnos ključnih književnih i kultur(al)nih teorija u povijesnom slijedu uz odgovarajuće obrazloženje ranijih pristupa i tumačenja. Kolegij nastoji osposobiti studente za kritički pristup relevantnim književnim teorijama i teorijama kulture, ali i za primjenu stečenih teorijskih znanja u samostalnom tumačenju raznovrsnih tekstova iz područja književnosti i kulture.				
SDG (cilj održivog razvoja)	SDG 4 – Kvalitetno obrazovanje; SDG 5 – Rodna ravnopravnost; SDG 10 – Smanjenje nejednakosti				
Ishodi učenja	Nakon uspješno odslušanog i položenog kolegija studenti/ice će biti sposobni: Znanje:				

	<ul style="list-style-type: none"> - Upoznati se sa specifičnostima najznačajnijih književnih i kultur(al)nih teorija. - Usvojiti bolje razumijevanje i utemeljen uvid u značaj i primjenljivost izučavanja teorija kulture i književnih teorija u analizi i interpretaciji primarnih književnih i drugih tekstova. - Demonstrirati sposobnost književno-kritičkog promišljanja i sistematskog razumijevanja područja izučavanja. - Razlikovati, usporediti i kategorizirati teorije kulture i književne teorije. - Koristiti kulturne i književne teorije u analizi primarnih tekstova. <p>Vještine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osposobiti se za kritičko-analitički pristup različitim tekstovima, kao i primjenu stečenih teorijskih znanja u samostalnom tumačenju književnih i drugih tekstova. - Razviti spoznaje da za proučavanje književnosti, ali i drugih umjetničkih tekstova i praksi, treba da koriste i unaprjeđuju kritičke sposobnosti razmišljanja koje se odnose na analizu, kategorizaciju, usporedbu, rješavanje problema, sinteze, interpretacije i prosudbe. - Razviti vještine kritičke raščlambe, evaluacije i formulacije novih ideja i spoznaja. - Raspravljati o dinamičkoj prirodi kultura i kulturnih i književnih teorija. <p>Kompetencije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odrediti pristupe i ovladati načinima integracije znanja o književnosti i kulturi uspostavljanjem poveznica s informacijama iz drugih predmeta i primjenom tih znanja na iskustva u stvarnom životu. - Kritički integrirati bitne teorijske koncepte u usmenoj i pisanoj analizi odabranih kulturoloških značajki na temelju uvida u relevantnu literaturu. - Samostalno napisati seminarski rad, prihvaćajući propisane standarde istraživanja, akademskog pisanja, moralne i etičke principe i druge kategorije i procedure ovog studija.
--	---

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Uvodne napomene.
2.	Uloge i značaj teorija kulture i književnih teorija.
3.	Određenja kulture i stariji pristupi proučavanja kulture i književnosti.
4.	Uvod u semiotiku i strukturalizam, teoriju i estetiku recepcije.
5.	Frankfurtska škola i pitanja medijskog teksta i ideologije.
6.	Poststrukturalizam i s njime povezani teorijsko-kritički pristupi.
7.	Značaj i primjena ideja Michela Foucaulta i drugih teoretičara poststrukturalizma.
8.	Polusestrialna provjera znanja studenata

9.	Evaluacija i razgovor o radovima.
10.	Feminističke i rodne teorije.
11.	Novi historicizam i kulturni materijalizam.
12.	Psihoanalitička i druga tumačenja kulture.
13.	Praktično-stručno razmatranje pisanja znanstvenih radova kroz prizmu književnih i kultur(al)nih teorija.
14.	Novije teorijske-kritičke paradigme i prakse (npr. specijalni zaokret, „plavi obrat“, autoteorija i sl.).
15.	Zaključna razmatranja.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	Oblici: frontalni, grupni i individualni rad. Metode: kombinacija izravnog i interaktivnog predavanja, projektne i problemske nastave, razgovor, grupne rasprave, seminarske diskusije, usmeno izlaganje, individualno istraživanje i pisanje manjih znanstvenih radova.			
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)
	1.	Uredno pohađanje nastave i aktivnost (može uključivati i zadatke kontinuiranog ocjenjivanja)	20	20
	2.	Polusestrialni ispit ili završni integralni ispit	40	40
	3.	Seminarski rad	40	40
	Ukupno: 100 bodova			100%
	Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: 1) Aktivnost – redovito praćenje predavanja te relevantan i kontinuiran doprinos raspravama na satu seminara, uz moguću izradu zadatka – kratke pismene provjere ključnih termina u cilju kontinuiranog ocjenjivanja. cilju kontinuiranog ocjenjivanja. Za ovaj segment izvodi se prosječna ocjena iz zadataka koja se iskazuje kao ukupna ocjena. Neopravdano nepristupanje izradi zadatka se računa kao nula bodova za taj zadatak. U iznimnom slučaju, ukoliko studenti ne ispune ovu obavezu i/ili ne postignu zadovoljavajuću ocjenu iz ovog segmenta, dodatni zadaci/pitanja se pridodaju u okviru ispita unutar ispitnog termina radi ispunjavanja obaveza iz svih komponenti ocjenjivanja. 2) Polusestrialni ispit parcijalnog karaktera – ispit u pismenoj formi koji obuhvaća nekoliko različitih metoda provjere znanja tj. različitih tipova zadataka radi optimalizacije primjenjivosti stečenih spoznaja i njihove provjere. U slučaju da studenti nisu polagali ili položili polusestrialni ispit, upućuju se na završni integralni ispit u redovnim ispitnim terminima. 3) Seminarski rad – poredbeni analitički pismeni rad od 5000-6000 riječi, na temu			

	<p>dogovorenu s predmetnom nastavnicom. Podrobnije upute će se studentima predložiti u pismenom obliku na početku semestra.</p> <p>Sastavni dio svakog pismenog oblika ocjenjivanja je i bodovna skala i indikator ocjene odnosno učinka koji student ostvari na ispitu, prema važećem zakonu. Ispiti se polažu u redovnom i popravnom terminu ispitnih rokova a ispitni rokovi bit će oglašeni blagovremeno putem Studentske službe prema važećem akademskom kalendaru. Zaključna ocjena se formira izvođenjem prosječne ocjene svih postignutih rezultata na provjerama znanja, i negativnih i pozitivnih.</p> <p>Napomena: Studentima koji ponovo pohađaju ovaj kolegij se priznaju položeni segmenti ocjenjivanja i pripadajući bodovi samo iz prethodne akademske godine u kojoj je pohađao ovaj predmet (najviše 50% ukupne ocjene za kolegij).</p>
Skala ocjenjivanja	<p>Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom uporedivim sa ECTS skalom ocjenjivanja kako slijedi:</p> <p>a) 10 (A) – izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova;</p> <p>b) 9 (B) – iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda;</p> <p>c) 8 (C) – prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda;</p> <p>d) 7 (D) – općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda;</p> <p>e) 6 (E) – zadovoljava minimalne kriterije, nosi 55-64 boda;</p> <p>f) 5 (F, FX) – ne zadovoljava minimalne kriterije, manje od 55 bodova.</p>
Literatura	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bertens, Hans. <i>Literary Theory: The Basics. Fourth Edition</i>. London & New York, Routledge, 2024. 2. Eagleton, Terry. <i>Literary Theory: An Introduction. Second Edition</i>. Minneapolis & London: University of Minnesota Press, 1986. 3. Ryan, Michael. <i>A Complete Guide to Literary Analysis and Theory</i> Routledge, 2023. 4. Storey, John (ed). <i>Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction. Eighth Edition</i>. Routledge, 2018. 5. Druga literatura po potrebi. <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Groden, Michael, Martin Kreiswirth, and Imre Szeman (eds.). <i>The Johns Hopkins Guide to Literary Theory & Criticism</i>. Baltimore; London: The Johns Hopkins University Press, 2005. 2. Habib, M. A. R. <i>A History of Literary Criticism and Theory</i>. Oxford: Blackwell, 2008. 3. Lešić, Zdenko. <i>Nova čitanja: Poststrukturalistička čitanka</i>. Sarajevo: Buybook, 2003. 4. Parker, Dale Robert. <i>How to Interpret Literature. Critical Theory for Literary and Cultural Studies. Fourth Edition</i>. New York & Oxford: Oxford University Press, 2020. 5. Druga literatura po potrebi. <p>*Napomena: Zadržava se pravo izmjene obavezne i/ili dopunske literature do 30% svake akademske godine.</p>
Napomene	